

*Naturalisatie van Friskes, Jacobus
en 25 anderen*

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten ¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van Jacobus Friskes en 25 anderen, moge de ondergetekende het volgende aantekenen.

De verzoeker Jacobus Friskes, genoemd in artikel 1, onder 1, is Nederlander van geboorte. In 1923 emigreerde hij naar de Verenigde Staten van Amerika, waar hij in 1936 de Amerikaanse nationaliteit verkreeg. Verzoeker keerde in april 1957 naar ons land terug; hij zou gaarne in zijn oorspronkelijke nationaliteit worden hersteld. Adressant geniet pensioen en heeft voorts enig inkomen uit vermogen.

Jan Emanuel Gulba, de verzoeker genoemd in artikel 1, onder 2, werd in 1923 te Zyglinie (Polen) geboren en is van Poolse herkomst. Gedurende de oorlogsjaren werd hij door de Duitsers als dwangarbeider te werk gesteld, eerst in Duitsland en later in Frankrijk. Van juni 1945 tot juli 1947 deed verzoeker dienst bij de Poolse strijdkrachten onder geallieerd commando. Na zijn demobilisatie vestigde adressant zich in ons land. Mede door zijn huwelijk met een Nederlandse vrouw, is hij in onze samenleving opgenomen. Als mijnwerker voorziet verzoeker in het onderhoud van zich en zijn echtgenote.

In artikel 1, onder 3, wordt voorgedragen de van oorsprong Nederlandse verzoeker Gustaaf Adolf van Haastert. Hij werd in 1906 te Padang (Indonesië) geboren. In verband met zijn werkkring opteerde hij in april 1951 voor de Indonesische nationaliteit. Verzoeker is sedert april 1959 in ons land woonachtig. Hij heeft inkomsten uit vermogen.

De Duitse verzoekster Maria Catharina Hendrika Heming, genoemd in artikel 1, onder 4, werd in 1935 te Doetinchem (Gelderland) geboren en heeft steeds in ons land gewoond. Zij is in geest en leven Nederlandse; haar moeder is Nederlandse van geboorte. Als lerares bij het nijverheidsonderwijs voorziet verzoekster in haar onderhoud.

De Poolse verzoeker Jan Willem Krakowczyk, genoemd in artikel 1, onder 5, is hier te lande geboren en getogen en voelt zich Nederlander. Zijn moeder bezat voor haar huwelijk de Nederlandse nationaliteit. Als mijnwerker voorziet adressant in zijn onderhoud.

Joseph Schwarz, de Poolse verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 6, werd in 1921 te Gladbeck (Duitsland) geboren en is sedert 1925 in ons land woonachtig. Adressant ontving Nederlands onderwijs; hij wordt door zijn Nederlandse omgeving ten volle aanvaard. Als mijnwerker verdient hij het brood voor zich en zijn gezin.

De verzoeker Godefridus Sprengers, genoemd in artikel 1, onder 7, is Nederlander van geboorte. In 1948 vertrok hij als redacteur bij de Regeringsvoorlichtingsdienst naar Indonesië; in 1949 aanvaardde hij een werkkring bij de Indonesische Radio-omroep. Verzoeker opteerde na de soevereiniteitsoverdracht voor de Indonesische nationaliteit. Sedert december 1957 is hij weer in ons land woonachtig. Hij zou gaarne in zijn oorspronkelijke nationaliteit worden hersteld. Als hoofdredacteur bij een uitgeversmaatschappij heeft verzoeker genoegzame inkomsten voor zich en de zijnen.

¹⁾ Zijn met de overige bij deze memorie van toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

De in artikel 2 voorgedragenen worden voor kosteloze naturalisatie in aanmerking gebracht; de Indonesische verzoekers omdat zij ten gevolge van de gewijzigde staatkundige verhoudingen de Nederlandse nationaliteit buiten hun wil hebben verloren; de verzoeker genoemd onder 2 omdat de door hem aan de geallieerde oorlogvoering bewezen diensten daartoe aanleiding geven.

Djaewi, de verzoeker genoemd in artikel 2, onder 1, werd in 1930 te Bangkalan (Indonesië) geboren en is sedert 1951 in ons land gevestigd. Hij is gehuwd met een van oorsprong Nederlandse vrouw. Als kelner voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om verzoeker zijn roepnaam als geslachtsnaam te verlenen en hem bovendien de voornaam „Rinus” toe te kennen.

De verzoeker Jan Gryszkiewicz, genoemd in artikel 2, onder 2, werd in 1913 te Osowo (Polen) geboren en is van Poolse herkomst. Van 1942 tot 1947 was hij in dienst van het Poolse leger onder geallieerd commando; hij nam deel aan de veldtochten in Noord-Afrika en Italië. Na zijn demobilisatie vestigde verzoeker zich in ons land. Mede door zijn huwelijk met een Nederlandse vrouw kan hij als ingeburgerd worden beschouwd. Als mijnwerker voorziet adressant in het onderhoud van zich en de zijnen.

De verzoeker Pieter Jan Jacob Hengstz, genoemd in artikel 2, onder 3, werd in 1914 te Laboeha (Indonesië) geboren. In 1940 werd hij als dienstplichtige ingedeeld bij het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger. Van maart 1942 tot het einde van de oorlog verbleef hij in Japanse krijgsgevangenschap. Na zijn bevrijding trad hij wederom in Nederlandse militaire dienst. In 1948 volgde verzoekers demobilisatie, waarna hij wederom in dienst trad van de Nederlandse scheepvaartmaatschappij, waarbij hij voor 1940 al gewerkt had. Na de soevereiniteitsoverdracht was adressant niet in staat om zijn door hem vermoede Nederlanderschap op voldoende wijze aan te tonen; in verband hiermede werd hij van Nederlandse zijde als Indonesisch staatsburger aangemerkt. In 1958, na de vrijgave van de in Indonesië vastgehouden Nederlandse schepen, verliet verzoeker zijn geboorteland. Hij heeft thans zijn domicilie aan boord van het motorschip „Van Riebeeck”. Hij is werkzaam als elektricien en heeft als zodanig genoegzame inkomsten. Voor het geval verzoeker de Nederlandse en niet de Indonesische nationaliteit mocht bezitten, zal de naturalisatie tot gevolg hebben, dat in de toekomst zijn status niet meer in discussie kan worden gebracht.

In artikel 2, onder 4, wordt voorgedragen vrouwe Noermina, weduwe van Jacob Pikal. Zij werd in 1898 te Bandoeng (Indonesië) geboren. Verzoekster ontving haar opvoeding in een Nederlandse omgeving. Sedert 1951 is zij in ons land woonachtig. Adressante is opgenomen in het gezin van haar Nederlandse pleegmoeder. Zij geniet ondersteuning. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om verzoeksters positie op het stuk van namen te regelen.

De verzoeker Johannis Saliha, genoemd in artikel 2 onder 5, werd in 1904 op Ambon (Indonesië) geboren. Van 1923 tot 1950 diende hij bij het K.N.I.L., laatstelijk in de rang van adjudant-onderofficier-geschutmaker. Sedert augustus 1950 is verzoeker met zijn gezin in ons land gevestigd. Hij is werk-

zaam als schrijver bij het Ministerie van Defensie en geniet bovendien pensioen.

Sefnath Tauran, de verzoeker voorgedragen in artikel 2, onder 6, werd in 1926 op Ambon (Indonesië) geboren. Hij verblijft sedert juli 1950 in ons land. Van 1947 af is verzoeker vrijwel onafgebroken in Nederlandse militaire dienst; hij bekleedt de rang van sergeant der eerste klasse bij de Koninklijke Landmacht. In verband met zijn op 11 december 1950 ter verkrijging van de Nederlandse nationaliteit afgelegde optie/verwerpingsverklaring, stond verzoeker tot voor kort in de administratie als Nederlander te boek. Genoemde handeling had evenwel geen rechtsgevolg.

De verzoeker Carl Julius Constans Gulluomme Zacharias Totaijs, genoemd in artikel 2, onder 7, werd in 1915 te Endeh (Indonesië) geboren en is sedert september 1957 in Nederlands-Nieuw-Guinea woonachtig. Zijn naturalisatie-aanvraag dateert van 16 februari 1950 en werd derhalve binnen de termijn genoemd in de overgangsbepaling van artikel 3 van de wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap ingediend. Verzoeker is gehuwd met een van origine Nederlandse vrouw. Hij is als voorganger verbonden aan de Bethel Kerk te Hollandia.

De verzoekers genoemd in de artikelen 3 en 4 bezitten alle de Duitse nationaliteit en zijn zonder uitzondering gehuwd. Om de redenen vermeld in de memorie van toelichting op het ontwerp van wet tot naturalisatie van Franz Blasl en 29 anderen (1956—1957—4434), worden hun vrouwen — in artikel 5 — afzonderlijk ter kosteloze naturalisatie voorgedragen.

In artikel 3, onder 1, wordt voorgedragen de oud-Nederlander Franciscus Gijsbertus Lugtenburg. Deze werd in 1897 te Oud-Beijerland (Zuidholland) geboren en heeft altijd in ons land gewoond. Op aandrang van zijn eerste echtgenote, die als zeer pro-Duits bekend stond, vroeg adressant tijdens de oorlog de Duitse nationaliteit aan, welke hij in 1944 door „Einbürgerung” verkreeg. Deze op zich zelf ten zeerste af te keuren daad wordt enigszins verontschuldigd indien verzoekers toenmalige gezondheidstoestand in aanmerking wordt genomen. Zowel zijn geestelijke als zijn lichamelijke weerstandsvermogen zou intertijd labiel geweest zijn. Aangezien overigens op verzoekers gedragingen geen aanmerkingen zijn te maken heeft de ondergetekende, zij het na ampele overwegingen, gemeend dat thans wellicht de tijd gekomen is om adressant zijn misstap te vergeven en hem voor herverlening van het Nederlanderschap in aanmerking te doen brengen. Verzoekers eerste huwelijk werd in 1948 door echtscheiding ontbonden; in 1949 trad hij voor de tweede maal in het huwelijk met een Nederlandse vrouw. Als boekhouder voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn echtgenote.

De verzoeker Stanislaus Johann Nagorski, genoemd in artikel 3, onder 2, werd in 1910 te Bruckhausen (Duitsland) geboren en woont sedert 1923 in ons land. Hij is in onze samenleving opgenomen. Verzoekers gezindheid gedurende de Duitse overheersing was goed. In 1943 werd hij gedwongen dienst te doen bij de zgn. Schutzgruppe; in september 1944 dook hij onder. Als mijnwerker voorziet verzoeker in het onderhoud van zich en zijn echtgenote.

August Georg Pinzke, de verzoeker genoemd in artikel 3, onder 3, werd in 1928 te Heerlen (Limburg) geboren en heeft daar steeds gewoond. Hij voelt zich Nederlander. Toen hij in 1944 werd opgeroepen voor de Duitse militaire dienst, dook hij onder. Verzoekers echtgenote is van Nederlandse origine. Als chauffeur heeft adressant genoegzame inkomsten voor zich en zijn gezin.

De verzoeker Joseph Johan Tekampe, genoemd in artikel 3, onder 4, heeft sedert zijn geboorte in 1929 onafgebroken in ons land gewoond. Hij is in geest en leven Nederlander.

Verzoeker is gehuwd met een van oorsprong Nederlandse vrouw; zijn kinderen bezitten het Nederlanderschap reeds door geboorte. Als wever verdient hij het brood voor zich en de zijnen.

In artikel 4, onder 1, wordt voorgedragen de verzoeker Laurens Jacob Lambert Pollen, die hier te lande is geboren en getogen. Hij is gehuwd met een van origine Nederlandse vrouw. Verzoekers houding tijdens de bezetting van Nederland verdient alle lof. Hij verleende onderdak aan onderduikers en verzetslieden en steunde het verzetswerk zo veel in zijn vermogen lag. Het is billijk voorgekomen hem op grond van zijn verdiensten voor kosteloze naturalisatie voor te dragen. Verzoeker voorziet als schoenmaker en schoenwinkelier in het onderhoud van zich en zijn gezin.

De verzoeker Bernard Heinrich Schulte, genoemd in artikel 4, onder 2, werd in 1912 te Emmen (Drenthe) geboren en heeft onafgebroken in Nederland gewoond. Hij heeft tot 1958 als Nederlander te boek gestaan. Om deze reden wordt hij voor kosteloze naturalisatie voorgedragen. Verzoeker is gehuwd met een Nederlandse vrouw; zijn kinderen bezitten het Nederlanderschap door geboorte. Als vertegenwoordiger voorziet adressant in het onderhoud van zich en zijn gezin.

Met uitzondering van de Poolse verzoekers, genoemd in artikel 1, onder 5 en 6, geldt ten aanzien van allen, dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit bezitten, hetzij omdat zij door de voorgestelde naturalisatie hun nationaliteit zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

De Minister van Justitie,

A. C. W. BEERMAN.